

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **P. H.**
bytem X
zastoupen Mgr. Adamem Biňovcem
advokátem se sídlem Bykoš 41, 267 01 Králův Dvůr - Bykoš

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76262/2020, sp. zn. S-JMK 100403/2019/OD/Kš,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76262/2020, sp. zn. S-JMK 100403/2019/OD/Kš, a rozhodnutí Městského úřadu Znojmo ze dne 15. 5. 2019, č. j. MUZN 52644/2019, se *ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Adama Biňovce, advokáta se sídlem Bykoš 41, 267 01 Králův Dvůr - Bykoš.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány shledaly žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla. Nyní jde o to, zda v mezidobě nedošlo k zániku jeho odpovědnosti za spáchání těchto přestupků z důvodu uplynutí promlčecí doby.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Městská policie Znojmo dne 9. 1. 2017 oznámila Městskému úřadu Znojmo („městský úřad“), že dne 13. 12. 2016 v době od 16:01 do 16:02 hodin řidič vozidla, které provozuje žalobce, porušil na ulici Kovářské ve Znojmě zákaz zastavení. Městský úřad dne 22. 5. 2017 zaslal žalobci výzvu k zaplacení určené částky podle § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích („zákon o silničním provozu“). Žalobce ji buď mohl uhradit, nebo sdělit městskému úřadu totožnost řidiče, který porušil dopravní předpisy s jeho autem. Žalobce nijak nezareagoval. Městský úřad proto po neúspěšné snaze zjistit totožnost řidiče vozidla žalobce dne 4. 10. 2017 věc podezření z přestupku neznámého řidiče vozidla odložil.
3. Následně městský úřad vydáním příkazu ze dne 21. 3. 2018 zahájil řízení se žalobcem coby provozovatelem vozidla. Příkaz byl žalobci doručen 12. 4. 2018. Žalobce proti němu podal odpor. Městský úřad poté dne 27. 6. 2018 vydal rozhodnutí č. j. MUZN 52739/2018, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla, spočívajícím v nezajištění, aby při užití jeho vozidla řidiči dodržovali své povinnosti a pravidla provozu na pozemních komunikacích. Žalobce se úspěšně odvolal. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 11. 10. 2018, č. j. JMK 143605/2018, první rozhodnutí městského úřadu zrušil pro nedostatečně určení místa spáchání přestupku.
4. Městský úřad po doplnění dokazování vydal nové rozhodnutí dne 15. 5. 2019 pod č. j. MUZN 52644/2019 („rozhodnutí městského úřadu“). Žalobce opět shledal vinným ze stejného přestupku. Jen upřesnil, že k porušení jeho povinností došlo na ulici Kovářské ve Znojmě před domem č. p. 307/6. Žalobci uložil pokutu 1.500 Kč. Následné odvolání žalobce již tentokrát úspěšné nebylo. Žalovaný rozhodnutím ze dne 3. 6. 2020, č. j. JMK 76262/2020, sp. zn. S-JMK 100403/2019/OD/Kš („rozhodnutí žalovaného“), potvrdil rozhodnutí městského úřadu a odvolání žalobce zamítl.
5. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný odkázal na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky („zákon o odpovědnosti za přestupky“) podle kterého v této věci neměla odpovědnost za přestupek zaniknout dříve, než by uplynula lhůta pro to stanovená dosavadními zákony. Použil proto § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, ze kterého plynulo, že měl řízení zahájit do dvou let ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nejpozději však do čtyř let od spáchání. Městský úřad se o přestupku dozvěděl dne 9. 1. 2017. Řízení zahájil dnem 12. 4. 2018, kdy žalobci doručil příkaz. Dvouletou lhůtu proto dodržel. Rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 15. 7. 2020. Neuplynula tak ani čtyřletá objektivní lhůta.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobce napadá určení místa jeho přestupku, které stále považuje za nedostatečné. Kromě toho namítá i prekluzi jeho odpovědnosti za přestupek. Odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, podle které se tato otázka musí posoudit podle zákona o odpovědnosti za přestupky. Odpovědnost žalobce za přestupek zanikla tři roky ode dne jeho spáchání.

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v době rozhodování postupoval podle platných právních předpisů a judikatury.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.).
9. Krajský soud vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Po právní stránce však zohlednil závěry pozdějšího nálezu Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20.
10. Žaloba je důvodná.

a. Relevantní právní úprava a její vývoj v průběhu času

11. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu platilo, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, *nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.*“ Podle odst. 5 téhož ustanovení se „[n]a odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f“.
12. Dne 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky. Sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předchozí právní úpravy). V § 30 stanovil jednotnou lhůtu k projednání přestupku: „Promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Do této v závěru uvedené kategorie spadá i přestupek spáchaný žalobcem.
13. Promlčecí doba začíná podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky běžet „*dnem následujícím po dni spáchání přestupku*; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.“ Podle § 32 odst. 2 písm. a) a b) se promlčecí doba přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku nebo vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným.
14. Podle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[n]a přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; *podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“
15. Zkrácení promlčecí, resp. prekluzivní lhůty pro projednání přestupku poukazuje na záměr zákonodárce určité jednání dekriminalizovat, resp. po uplynutí určité lhůty netrvat na jeho trestání. Takovou právní úpravu lze považovat za výhodnější pro osobu, která se měla přestupku dopustit (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2018, č. j. 73 A 54/2017-37).
16. Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky původně platilo, že „[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik

odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. *Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“

17. Významný zvrat ale přinesl Ústavní soud. Ten nejprve nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, zrušil první větu § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. Konstatoval, že pod pojem *trestnost* činu spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku, tedy včetně úpravy prekluzivních lhůt. Ty totiž vedou k zániku odpovědnosti za přestupek a způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele. Nedlouho poté Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, zrušil i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. K vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů došlo dne 22. 7. 2020.
18. Ústavní soud shledal rozpor tohoto ustanovení s čl. 40 odst. 6 Listiny, podle kterého platí: *„Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.“* Ústavní soud uvedl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona je pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, k němuž by vedla aplikace toho či onoho zákona. Přihlédnout je přitom třeba ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu bude pro pachatele příznivější tehdy, pokud jeho ustanovení jako celek vedou k příznivějšímu výsledku než aplikace dřívějšího zákona.
19. Nová právní úprava umožňuje situaci, že odpovědnost za přestupek by na základě *použití nové jednoleté promlčecí lhůty zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí*. Nová právní úprava je proto příznivější než předchozí právní úprava podle zákona o silničním provozu. Přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky však znemožňovalo aplikování pro pachatele výhodnější právní úpravy. Pokud by došlo k potrestání pachatele za spáchání přestupku přesto, že podle nové právní úpravy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu zanikla jeho odpovědnost, došlo by tím k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny.
20. Otázku prekluze odpovědnosti žalobce krajský soud posoudil ve světle uvedených nálezů Ústavního soudu. Pro posouzení trestnosti určitého přestupku je totiž rozhodující právní úprava účinná v okamžiku rozhodování krajského soudu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, který vysvětlil, že pokud rozhoduje „krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby proto představuje vadu, pro kterou soud zruší rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39).

b. Aplikace na případ žalobce

21. Za aktuálně účinné právní úpravy je pro žalobce příznivější úprava promlčení podle zákona o odpovědnosti za přestupky.
22. Podle právní úpravy účinné v době rozhodování správních orgánů by odpovědnost žalobce za přestupek totiž nezanikla dřív, než uplynou lhůty podle zákona o silničním provozu. Ke spáchání přestupku došlo dne 13. 12. 2016. Městský úřad se o přestupku dozvěděl dne 9. 1. 2017. Řízení zahájil dnem 12. 4. 2018 (doručením příkazu žalobci). K prekluzi by podle tehdejší úpravy došlo, buď pokud by městský úřad nezahájil řízení o přestupku do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, tj. do 9. 1. 2019, anebo pokud by řízení pravomocně neskončilo do čtyř let ode dne spáchání přestupku, tj. do 13. 12. 2020 (Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 337/2016-45, dospěl k závěru, že v dané čtyřleté objektivní lhůtě musí být řízení nejen zahájeno, ale též pravomocně skončeno, jinak dojde k zániku odpovědnosti). K pravomocnému ukončení řízení došlo dnem 15. 7. 2020. Z pohledu staré právní úpravy tedy správní orgány řízení zahájily i skončily včas.
23. Podle nynější právní úpravy je však situace odlišná. Městský úřad nezahájil řízení včas, před uplynutím roční prekluzivní doby. Ta uplynula dne 14. 12. 2017. V mezidobí přitom nenastala žádná skutečnost či událost, která by v souladu s § 32 zákona o odpovědnosti za přestupky tuto lhůtu přerušovala nebo stavěla. Pokud městský úřad zahájil řízení až dne 12. 4. 2018, stalo se tak po zániku odpovědnosti žalobce za přestupek podle nové - pro žalobce příznivější právní - úpravy. Kromě toho žalobce správně namítá, že uplynula i tříletá objektivní doba. Stalo se tak 14. 12. 2019. V té době ještě řízení se žalobcem pravomocně neskončilo.
24. Námitka žalobce, že jeho odpovědnost za přestupek zanikla, je proto důvodná. S ohledem na tuto skutečnost již není třeba posuzovat důvodnost zbylých námitek.

VI. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Protože tato vada dopadá i na rozhodnutí městského úřadu, krajský soud přistoupil nejenom ke zrušení rozhodnutí žalovaného, ale také ke zrušení rozhodnutí městského úřadu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 11.858 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 6.200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce Mgr. Adama Biňovce, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) a podání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za dva úkony právní služby po 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 1.428 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 19. ledna 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce